

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ гр. ПЛОВДИВ	
Вх. № 7076	Дело № 90
Получено на 13.10.2016	

РЕЦЕНЗИЯ

ОТНОСНО: Конкурс за получаване на академична длъжност „професор” по научна специалност 04. 01.14 „Растениевъдство”, обявен в ДВ. бр. 41/31.05.2016 г. с кандидат **Танко Пеев Колев** от Аграрен университет – Пловдив.

Рецензент: проф. д-р **Гадка Велева Иванова**, Аграрен университет-Пловдив, област на висше образование б. „Аграрни науки и ветеринарна медицина”; професионално направление б.1 „Растениевъдство”; научна специалност „Растениевъдство” - шифър 04.01.14 назначена за член на научното жури съгласно заповед № РД – 16-719/ 01.09.2016 г. на Ректора на Аграрен университет, и избрана за председател на научното жури.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата

В конкурса за заемане на академична длъжност „професор” обявен за нуждите на катедра „Растениевъдство” на Агрономическия факултет при Аграрен университет - Пловдив участва само един кандидат - доц. д-р Танко Пеев Колев.

Документацията по конкурса е изготвена съгласно изискванията на ЗРАСРБ и правилника за прилагане на закона за Развитие на академичния състав в АУ - Пловдив.

Танко Пеев Колев е роден на 10.08.1959 г. в гр. София. През 1984 г. завършва висше образование във ВСИ – Пловдив (сега Аграрен университет) и придобива квалификация „Магистър” – „Инженер-агроном”. Една година след завършване на висшето си образование работи, като агроном-технолог в АПК – с. Братя Даскалови, обл. Стара Загора. След спечелен конкурс от 1985г. до 1994г. е научен сътрудник III, II и I степен в института по памука и твърдата пшеница, гр. Чирпан. През 1987г. е приет за задочен докторант в катедра „Растениевъдство” и през

1994г. защитава докторска дисертация за присъждане на научно – образователна степеня доктор по „Растениевъдство” с шифър 04.01.14 на тема „ Интегрирана борба с плевелите в посевите на твърдата пшеница и влиянието и върху добива и качеството ѝ”.

От 1994 г. до 2002 г. преминава през академичните длъжности: асистент (1986); старши асистент (1989) и главен асистент (1992), а от 2002 г., когато е избран за доцент до настоящият момент е преподавател по „Растениевъдство” в катедрата.

От 2008 г. е член на редколегията на списание „ Земеделие” , а от 2014г. е и отговорен редактор.

Член е на комисията по биологично изпитване и регистрация на фитофармацевтични препарати в Национална служба за растителна защита карантина и агрохимия към Министерството на земеделието и горите, София (1990 г.).

През периода 2004-2005г. и в момента е член на факултетния съвет към Факултета по Агрономство. В момента е член на управителния съвет на Научно-изследователския център към Аграрен университет – Пловдив.

През 2011г. е бил Експерт на НАОА.

Доц. Колев извежда лекции, упражнения и практики по дисциплината „Растениевъдство” в ОКС „Бакалавър” и „Магистър” с редовни и задочни студенти от различни специалности. Освен това подготвя и редица дипломанти и докторанти.

През тези години доц. Колев непрекъснато се развива като преподавател и изследовател и натрупва, както теоретични, така и практически знания и опит. Той повишава и усъвършенства квалификацията си, чрез участие в различни курсове, специализации, национални и международни форуми.

2. Общо описание на представените материали

В конкурса за „Професор“ доц. Колев участва с общо 181 броя научни труда, които са групирани по следния начин:

- ✓ Трудове, с които е придобита образователната и научна степен "доктор" - 2 броя, които не подлежат на разглеждане;
- ✓ Трудове, с които е придобито званието "доцент" 78 броя, които не подлежат на разглеждане;
- ✓ **Трудове, с които участва в настоящия конкурс – 105 броя.**
 - В списания с импакт фактор - 4 броя публикации;
 - В рецензирани и реферирани списания- 63 броя;
 - В научни трудове, сборници от конференции - 8 броя;
 - Научно-популярни статии - 17 броя;
 - Извън номенклатурната специалност – 3 броя;
 - Учебници и Учебни ръководства - 5 броя;
 - Книги – 1 брой;
 - Предложени в практиката технологии - 4 бр.

От представените 92 броя статии по номенклатурната специалност в списания с **импакт фактор** са публикувани 4 статии, с общ коефициент – **0,720**.

Анализът относно мястото и личното участие на кандидата в представените 92 броя научни труда показват, че 38 броя са на латиница, а 54 броя на кирилица. Участието на кандидата в посочените научни трудове е като следва: 9 бр.-самостоятелен автор; 51 бр. първи автор; 22 - втори автор; 7 – трети, 5 бр. четвърти и следващ автор.

Самостоятелните публикации и тези, в които е първи автор представляват 65,2 % от общата продукция, което показва, че по-голямата част от публикациите са реализирани с негово активно участие.

Представените за рецензиране трудове не повтарят тези за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и тези за академична длъжност доцент, и превишават значително изискваната за заемане на академична длъжност „професор“.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата.

По-голямата част от изследванията на доц. Колев са свързани с изпитване на различни сортове, кандидат сортове и перспективни линии твърда и обикновена пшеница, тритикале, ръж; проучване на биологичните особености на твърда и обикновена пшеница, ръж и тритикале; търсене на начини за разрешаване на проблеми свързани с различни звена от технологията на отглеждане на обикновена, твърда пшеница, ечемик, тритикале, ръж, царевича, бобовите култури (фасул, соя и нахут) и кориандър, както и определяне на качеството на продукцията получена от тези култури. Изпитвано е влиянието на обработките на почвата и хербицидите върху добива и качеството на зърното от твърда пшеница, както и влиянието на тежките метали в промишлено замърсени райони, върху продуктивността и качеството на получената продукция от житни култури.

За професионалното израстване и изграждане на доц. Колев, като изследовател допринася и участието му в разработването му на 28 проекта; от които - 1 международен, 4 национални; 17 вътрешни и 6 външни договора. На 3 от проектите е

ръководител, а в останалите – участник, което покрива изискванията на АУ – Пловдив относно наукометричните критерии за заемане на академична длъжност „професор”.

Доц. Колев участва и в проект за обучение на производители по мярка 114, като изнася лекции за повишаване на квалификацията им.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята му за обучението на млади научни кадри.

Доц. Колев има 22 годишен преподавателски опит в работата си със студенти, магистри и докторанти.

Според приложеното удостоверение от АУ – Пловдив с изходящ номер 39 от 31.05.2016г. учебната натовареност на доц. Колев за периода 2010 - 2015 г. е 4263 часа в упражнения, което съответства на 853 часа за учебна година, близо три пъти повече от изисквания се минимум от 360 часа.

В ОКС „Бакалавър” доц. Колев извежда лекции, упражнения и учебни практики със студенти от специалностите „Агрономство-полеводство” и „Аграрно-инженерство” по дисциплините „Растениеводство” I и II част и „Окачествяване и съхранение на зърното”. Освен това той извежда лекциите и упражненията в ОКС „Магистър” в магистърските курсове по „Растениеводна продукция”, „Агробизнес” и „Хранителни качества и съхранение на растителни продукти от конвенционалното и биологично земеделие”.

От 2010 г. е ръководител на магистърски курс „Растениеводна продукция” (СПН/СОВО) редовно обучение от 2010 г.

В документацията по конкурса освен разработените 7 бакалавърски и 6 магистърски програми по които се извежда учебен процес доц. Колев е разработил и още много други програми за задължителни и избираеми дисциплини в различни специалности.

Под негово ръководство, след хабилитирането му успешно е защитил един докторант, който е реализиран в Аграрния университет, като асистент. В момента ръководи още двама докторанти, единият от които е зачислен в задочна форма на обучение. Проведена е академична мобилност на докторант от Казахския държавен женски педагогически университет, гр. Алмата, Казахстан).

През този период са защитили 63 бр. дипломанти от които 36 бр. бакалаври и 27 бр. магистри.

За улесняване на учебната работа на студентите, като съавтор доц. Колев е участвал в написването на 3 учебника по „Растениеводство” и две ръководства «Ръководство за упражнения по лечебни, ароматни и вкусови растения» и „Ръководство за упражнение по Растениеводство”.

Представените по конкурса материали относно педагогическата работа на доц. Колев, доказват неговата сериозна дейност през годините.

Затова той е уважаван от студентите и от колегите си преподавател със значителни приноси в обучението на аграрната наука.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.

Броят на представените от доц. Колев публикации няколкократно надхвърля изискванията на наукометричните показатели за АУ. Статиите са публикувани в престижни специализирани български и чуждестранни списания, 4 от тях са в списания с IF: като 1 бр. – IF- 0.141- Journal of Central European Agriculture 2009г. ; 2

бр. – IF- 0.182 - Journal of Central European Agriculture 2011г. ; 1 бр. в Геология и полезните ископаемие мирового океана– IF- 0.215.

Значимостта и разпознаваемостта на автора и неговата продукция се вижда, чрез представената от доц. Колев справка за цитиране.

Съгласно представения списък, бщият брой цитирания е 218 броя, от които 144 броя са от български автори , а 37 са в чуждестранни списания и 37 бр. в дисертации, което покрива изискванията на АУ – Пловдив относно наукометричните критерии за заемане на академична длъжност „професор”.

Голяма част от публикациите на кандидата са реферирани в международните база данни *CAB Abstracts*, *Scopus* и др.

Положителна страна в научно-изследователската дейност на доц. Колев е и популяризиране на получените резултати, чрез участието му в наши и международни научни форуми. Той е участвал в 36 форума, от които 18 международни и 18 национални.

Членува в международни и български научни организации: Съюза на учените в България, Научно - технически съюзи - Пловдив, Балканска Асоциация по Екология / БЕНА/.

Всичко това е потвърждение за неговото признание сред академичните среди на Аграрния Университет и показва значимостта на експерименталната му работа за развитието на българското земеделие и за учените от различни краища на света.

6. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научно-изследователската работа.

Експерименталната работа на доц Колев е изведена на високо научно ниво. Опитите са заложили методически правилно, а направената математическата обработка на данните повишава допълнително стойността на статиите. Получените резултати от извършените експерименти са ценен принос в Растениевъдството, както за нашата, така и за международна литература и практика.

Представената от доц. д-р Танко Колев научна продукция отговаря на номенклатурната специалност 04.01.14. „Растениевъдство”. Напълно приемам приложената справка за приносите, която точно отразява получените резултати от изследователската му дейност.

Представените приноси на кандидата, групирам по следния начин:

I. НАУЧНИ ПРИНОСИ С ОРИГИНАЛЕН ХАРАКТЕР

1. За пръв път е проучено взаимодействието на азотни и посевни норми при сортовете твърда пшеница „Белослава”, „Деяна”, „Виктория” и „Пескаду” при условията на Пловдивския регион. Установено е че, сорт Пескаду е по-ранозрял от българските сортове. Добивът и качеството на зърното при изпитваните сортове са най-високи при торова норма от N_{12} kg/da, сеитбена норма от 450 к.с/м², при благоприятни години и при 350 к.с/м² при неблагоприятни условия.

2. Установена е продуктивността на обикновена и твърда пшеница в смесен посев. Установява се по-силно изразена конкуренция между видовете в години с по-неблагоприятни климатични условия, при които обикновената пшеница потиска в по – голяма степен твърдата пшеница.

3. Изследвана е промяната на функционалната активност на фотосинтетичния апарат при български и чужди сортове твърда пшеница при ниски стресови температури. Установено е, че българските сортове „Явор”, „Белослава” и „Загорка” са

по-толерантни към ниски стресови температури, а от чуждите, сортовете „Karur” и „Pescadou”.

4. Проучено е използването на дълбоководни органично-минерални отлагания (GVOMO) при отглеждане на твърдата пшеница в условия на кафяви излужени почви. Установено е, че киселинността на почвата е намаляла с 4.8-6.8 единици, а твърдата пшеница, сорт "Белослава" увеличава добива на зърно с 11,16%.

5. Извършено е проучване за влиянието на сапропели от Черно море върху добива и качеството на соя сорт "Ходсън" отглеждани върху кафява псевдоподзолисти почва. Получените резултати показват, че сапропелите неутрализират киселинността на почвата, увеличават добивът на зърно, съдържанието на суров протеин и сухото вещество в зърното.

6. Испитана е възможността за отглеждане на различни видове зърнено-житни култури (ръж, тритикале обикновена и твърда пшеница) в район замърсен с тежки метали (КЦМ- Пловдив) и е установено, че най-висок добив зърно се получава от тритикале сорт Рожен – 480,8 kg/da.

II. НАУЧНИ ПРИНОСИ

1. Извършени са сравнителни проучвания между български и чуждестранни сортове твърда пшеница и е установено че:

- Най-продуктивни от българските сортове са „Деяна”, „Предел” и „Звездица”, а от чуждестранните, „Karur” и „Pescadou”.

- При влажни години и валежи в периода на прибиране на реколтата, показателите маса на 1000 зърна, стъкловидност на зърното, добив на мокър и сух глутен, намаляват стойностите си.

- Чуждестранните сортове имат по-качествен протеин, глутен. Те се характеризират с по-високо съдържание на жълти пигменти в гриса и обем на SDS-седиментационно число на брашното.

- Българските сортове твърда пшеница имат по-добри физични свойства на зърното - маса на 1000 зърна и хектолитрова маса.

2. Установена е продуктивността на зърно от твърда пшеница сорт „Възход” при 10 нива на смесени минерални горове и 2 нива на листно подхранване.

- Най-висок добив зърно се получава при торене преди сеитба с торове $N_4P_8K_2$ или N_4P_8 плюс пролетно подхранване с N_8 като амониев нитрат.

- Подхранването със смес от амониев нитрат и карбамид през пролетта е по-ефективно от отделното им използване. В резултат на това физичните и биохимични свойства на зърното се повишават.

3. Направено е изследване на съдържанието на аминокиселини в зърното на редица зърнено житни култури (пшеница, ръж, тритикале и ечемик). Установено е, че в зърната на сорт „Садово 1” се съдържат по-голямо количество аминокиселини - лизин, фенилаланин, тирозин и пролин.

III. НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Основните научно-приложни приноси са свързани с изпитване на сортове от различни зърнено-житни култури и някои звена от технологията им.

1. Изследвано е качеството на зърното на 16 сорта твърда пшеница с различен произход.

- Установено е, че българските сортове имат по-добри физически характеристики на зърното, което е предпоставка за добър добив на семолина.

- Сортовете с произход от Австрия, Франция, Унгария, Италия и Испания имат много по-високо съдържание на жълт пигмент в семолината и SDS седиментация.

2. Проучена е продуктивността на новите сортовете тритикале: „Рожен”, „Персенк”, „Ракита” и „АД 72-91” (стандарт) при почвено-климатичните условия на Южна България, както и продуктивността на италианските сортове тритикале „Frontera”, „Alter” и „Scudo”, отглеждани за зелен фураж при стандарт „AD-7291”.

3. Проучена е продуктивността и качеството на зърното на сортовете ръж „Данае” (стандарт), „Бул Милениум”, „Рекрут” и „Пикасо”, при почвено-климатичните условия на Пловдивски регион. Най-висок добив на зърно е получено от сорт „Бул Милениум” - 344,7 kg/da,

4. Проучено е въздействието на 4 стимулатори - Tritimil, Рамил, Trisalvit, Salvit и 3 хербициди - Puma супер, Грасп и Topik върху българския сорт твърда пшеница „Възход”.

- Установено е, че смесите Tritimil + Topik и Рамил + Puma супер, не влияят върху покълването на семената.

- Най-голямо увеличаване на добива на зърно се получава при смесите Tritimil + Puma супер, Tritimil + Грасп, Рамил + Грасп, Рамил + Topik и Trisalvit + Грасп.

- При комбинирано използване на Tritimil с Topik, на Рамил с Puma супер, на Trisalvit с Puma супер и Грасп и на Salvit с трите противожитни хербициди се наблюдава антагонизъм между тях.

5. Проучено е влиянието на растежните регулатори: Салвит, Трисалвит и Тритимил върху продуктивността на тритикале сорт Мусала и Тритимил, Салвит, Трисалвит, АПС, МПУ и Имуноцитифит върху продуктивността на ръж сорт Данае.

- Най-висок добив тритикале се получава при третиране с растежния регулатор Трисалвит, а при ръжта, с растежния регулатор Салвит.

6. Изпитани са течните торове за листно подхранване: „Келпак”; „Симакс” и „Амалгерол премиум”, третирани във фаза братене на твърдата пшеница сорт Прогрес. Най-висок положителен ефект се получава при варианта третиран с течния тор „Келпак”.

7. С голямо значение за земеделската практика, са разработените издания, „Наръчника по биологично земеделие” и „Технологията за отглеждане на твърда пшеница”.

Проучвания с други полски култури

1. Направена е сравнителна биологична и стопанска характеристика на три линии /Cherenne; RPC – 602 и RPC- 685/ и два хибрида /RPC-681 и RPC-501/ рапица отглеждани в условията на Южна България. Средно за трите години на изследване най-висок добив семена са получени от линия RPC –602.

2. Установено е влиянието на няколко растежни регулатори върху продуктивността и съдържанието на масло от кориандър: RA (200 ml/da); AN (300 ml/da; АД (600 ml/da) и АС (300 ml/da), третирани във фаза пълен цъфтеж. Доказано е, че те увеличават добива семена с 12,3 % и 7,4 %, а при третирането с AN, съдържанието на етерично масло.

3. Изпитани са растежните регулатори "Agat 25 ЕК" върху българския хибрид слънчоглед „Super Start”. В резултат на това добивът на семена се увеличава с 15,3% , а масленото съдържание – с 18,6% .

4. Доказано е влиянието на предпосевното облъчване на семена от лен с гама лъчи при сортовете - Atalante/от Франция/ и Bionda от /Германия/. Най-силен стимулиращ ефект по отношение на добива при сорт Atalante е отчетен при облъчване

на семената с 300 Gr /184 kg/da /, а при сорт Bionda, при облъчване на семената с 100 Gr /142 kg/da/.

5. Установени са елементите на продуктивност и добива на пет български сорта памук, отглеждани при агроекслогичните условия на Централна Южна България.

6. Изпитани са 11 биологично активни вещества при слънчогледа и 5 при рапицата. Най-висок добив на семена се получава при третиране на слънчогледа хибрид „Диамант” във фаза цъфтеж с биологично активното вещество: "БС 80-20" - 290,1 kg/da.

7. Най-висок добив семена при рапицата през двете години на експеримента (2006 и 2007) и средно за периода е получен при варианта третиран с растежния регулатор АБП, а през 2007г. - при варианта третиран с БП. Установено е, че вариантът третиран с растежния регулатор НП проявява своя положителен ефект само в години с достатъчно количество влага.

7. Критични бележки и препоръки

По предоставените ми за рецензия материали нямам забележки.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

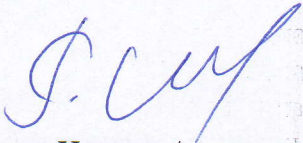
Познавам доц. Колев от постъпването му в катедрата. Той е много трудолюбив, коректен, добър и отзивчив колега. Като преподавател е уважаван от колегите и студентите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ за педагогическата, научната и научно-приложната дейност на доц. д-р Танко Пеев Колев считам, че той е един изграден и изявен специалист в областта на Растениевъдството. Някои от показателите надхвърлят изискванията на наукометричните критерии на Аграрния университет, Пловдив, поради което считам, че отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор”.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната му дейност и да предложа на членовете на Научното жури да гласуват положително, а Факултетният съвет на факултета по Агронормство при Аграрен Университет – Пловдив да избере доцент д-р **Танко Пеев Колев** за „Професор” по научната специалност **04.01.14 „Растениевъдство”** при катедра Растениевъдство.

05.10.2016 г.
Гр.Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:
/Проф. д-р Радка Иванова/